Протокол	**Второ заседание на подкомитета по ФСП към КН на ПРР 2021-2027 г.** **06.11.2024 г.,** **Провеждане присъствено, гр. Кюстендил, сградата на Областна администрация Кюстендил**
Предмет:	**Второ заседание на подкомитета по ФСП- област Кюстендил, към Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.**
	Съпредседател на подкомитета по ФСП към КН на ПРР 2021-2027 г. Юра Йорданова-Витанова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и РУО на ПРР Инж. Александър Пандурски, областен управител на област Кюстендил - съпредседател на подкомитетите по ФСП за област Кюстендил Представител/и на ведомствата, отговорни за политиките, по които ще се финансират мерки от Фонда за справедлив преход Ася Станкова, МРРБ Ивайло Стоянов, МРРБ Кети Карачолова, МРРБ Христина Стоичкова, МЕ Диана Анчева, АУЕР Представител/и на общините на територията на областта инж. Огнян Атанасов - Община Кюстендил, Николай Дочев-зам.-кмет на Община Кюстендил Елза Величкова- Община Бобов дол Местни/регионални представител/и на всяка от национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите Марио Нинов - КТ „Подкрепа” Ивайло Димитров – КТ „Подкрепа” Инж. Тодорка Дамянова – КНСБ – Кюстендил Йордан Беловодски – ТПП - Кюстендил Спас Ильов - Българска стопанска камара – Дупница Бойко Недялков – АИКБ - Кюстендил Венета Котева – ССИ - Кюстендил Представител/и на академичната общност Доц. д-р Илияна Кришкова - Институт по земеделие –

	Кюстендил Представител/и на икономическия сектор Любомир Спасов - „ТЕЦ - Бобов бол“ АД Представител/и на следните групи юридически лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност Милена Маркова- Младежки общински съвет- Кюстендил Наблюдатели с право на съвещателен глас: Сорина Канеа, ЕК Секретариат на ПКН на ПРР 2021-2027: Тонка Иванова, МРРБ Саид Хамаме, МРРБ Гергана Михайлова – ОА Кюстендил Василка Манчева – ОА Кюстендил Красимира Испиридонова - ОА Кюстендил Камелия Костадинова - ОА Кюстендил Евелина Марковска, ОА- Кюстендил Ясен Плачков, ОА- Кюстендил Силвия Стоянова, ОА- Кюстендил

Заседанието беше открито с приветствие към членовете от г-жа Юра Йорданова-Витанова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО).

Г-жа Юра Йорданова – Витанова, заместник-министър на МРРБ, откри заседанието, изразявайки благодарност към Областна администрация- Кюстендил за домакинството на това присъствено заседание. Г-жа Витанова припомни, че всички заинтересовани страни имат важната задача да продължат изпълнението на Справедливият преход и акцентира, че УО в партньорство с всички успя да формулира решения за мерки и приоритети, които ще бъдат заложени в процедурите за Справедлив преход. Тя заяви, че УО положи усилия да изготви проекти на Методологии и критерии за всички планирани за 2024 година процедури по Приоритет 4 на ПРР. **Г-жа Витанова** обърна внимание, че реализирането на инвестициите е важно особено за трите региона и ще осигури не само допълнително европейско финансиране, но е изключително важно за реализиране на проекти в зелена трансформация и запазване ангажираността на местната общност. В тази връзка, УО ще положи усилия за справедливото разходване на европейските средства. Г-жа Витанова заяви, че голям интерес предизвика и първата обявена процедура по ФСП - енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради, като по нея бяха подадени 329 проекта на стойност 455 млн. лева, което е два пъти повече от осигурения ресурс - 196 млн. лева.

Г-жа Витанова даде думата на **областния управител на Област Кюстендил, инж. Александър Пандурски**

Инж. Александър Пандурски, Областен управител на Област Кюстендил, благодари на членовете на подкомитета за присъствието. Той подчерта, че спиране дейността на една индустрия, която е дълбоко вкоренена в бита на населението ни не е леко, но развитието на държавата ни следва да продължи. **Инж. Пандурски** изказа благодарност към ЕК, която предостави средства и обърна внимание на този проблем, като заяви, че област Кюстендил са преминали през предизвикателството за закриване на мини, което не е изпълнено благоприятно и справедливо. **Инж. Пандурски** изказа благодарности и към МРРБ за сформирането на подкомитет и за адаптирането на програмите към конкретната ситуация в областта, както и към присъстващите представители на съответните органи и организации за вниманието към проблема и задълбоченото му изучаване и предложения. **Инж. Пандурски** апелира за дисциплина при кандидатстване по процедурите.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова благодари на г-н Пандурски и даде думата на **г-жа Ана Сорина Канеа, представител на Европейската комисия**.

Г-жа Канеа благодари на областния управител и на областната администрация за организирането на срещата, като отбеляза, че това е първото заседание, което се провежда присъствено и изрази надежда работата на този подкомитет да продължи, а заседанията да се провеждат регулярно, тъй като това е един вид пресечна точка, където заинтересованите страни по региони могат да обсъждат подходите и нуждите на всеки регион. Припомни, че предмет на дискусия в заседанието би следвало да бъде търсенето на решение, затова как най-добре да се използват средствата от Фонда за справедлив преход (ФСП), фонд, който ще подкрепи най - засегнатите региони в промяната по посока на климатично неутрална икономика, тъй като това е свързано с факти, за които навярно всички сме чували от медии и телевизия или пък сме станали свидетели на множество природни бедствия, със сериозни последствия, каквито никога до сега не сме имали като цитира за пример и пожарите в България от тази година. Допълни, че това са различни предизвикателства, които те, заедно с останалите държави от ЕС, се стремят да насърчат, тъй като визията е Европа да се превърне в климатично неутрален континент до 2050г.

Г-жа Канеа заяви, че редуцирането на вредните емисии от сектор енергетика е едно огромно предизвикателство, поради това, че 75% от тези емисии са генерирани именно от този сектор. Декарбонизацията е изключително голямо предизвикателство и изисква време. В тази връзка изрази мнението, че ЕК и държавите-членки се стремят да управляват процеса по интелигентен начин, като трансформират актуалните икономическите модели и същевременно предоставят сигурност, че икономиките ще останат конкурентоспособни, именно чрез пускане в действие фондове, чрез които ще се управлява целият процес и законодателството. България също засегната, като в края на миналата година бяха програмирани 1.2 милиарда евро за трите най- засегнати региони (Стара Загора, Кюстендил и Перник). **Г-жа Канеа** добави, че съществува изобилие от инвестиционни възможности за допълнително финансиране и по други фондове, сред които Европейски фонд за регионално развитие, Европейският социален фонд плюс и Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), чрез които, ако бъдат използвани разумно, този преход би могъл да бъде управляван значително по-добре. За тази цел е необходимо изграждането на капацитет, което е възможно чрез редица инструменти, които ще бъдат представени на следващ етап от заседанието.

Г-жа Канеа припомни думите на Инж. Александър Пандурски, че в миналото Област Кюстендил е била изправена пред подобни предизвикателства, и с оглед на този факт изрази надежда, че каквото и да бъде следващото предизвикателство резултатът ще бъде различен и положителен.

Съгласно териториалния план за справедлив преход на област Кюстендил, се оказва,

че най - пряко засегнати са общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил.
В тази връзка и с оглед на важността за преодоляването и намиране на най- добрия възможен начин за справяне, отправи молба за съвместна работа и сътрудничество с Министерство на енергетиката и УО.
Според **г-жа Канеа** за никого не е тайна, че България е последната сред държавите членки що се отнася до програмирането на ФСП и единственото, което следва да бъде осъществено е, да се ускори процеса по въвеждането и прилагането му и да се работи в сътрудничество. Подчерта също, че в настоящото заседание предстои да се вземат важни решения, но по всяка вероятност ще има още повече и през следващата година, в противен случай съществува риск тези средства да бъдат загубени, тъй като тези фондове имат своята давност, и именно това е предизвикателството, пред което е изправен УО.
Г-жа Канеа заяви, че остават в режим на готовност и постоянно разположение за подкрепа и че се надява дискусията в днешното заседание да бъде ползотворна и конструктивна.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова благодари на г-жа Канеа и предложи за гласуване дневния ред като направи уточнение, че към първата точка от проекта на дневен ред- „Представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027 – текущ преглед, актуализация на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. и визията на Управляващия орган за бъдещи действия за постигане на поставените цели“ ще бъде присъединена и последната точка- „Информация за напредъка на общините в област Кюстендил по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, включително справяне с енергийната бедност“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 г.“

Приемане на дневния ред на Второто заседание на подкомитета към КН

Заседанието продължи с одобряване на предложения дневен ред на подкомитета за справедлив преход към КН, като нямаше гласували „против“ и „въздържал се“.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова премина към втора точка на дневния ред, като даде думата на г-жа Ася Станкова, главен директор на ГД СППРР за представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027

Представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027 – текущ преглед, актуализация на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. и визията на Управляващия орган за бъдещи действия за постигане на поставените цели

Г-жа Ася Станкова представи обобщена информация за изпълнението в рамките на 2024 година, какво се предвижда да бъде обявено до края на годината, както и планираното за 2025 година. (Виж приложение №1)

Г-жа Станкова даде думата на **г-жа Ана Сорина Канеа** за представяне на информация за напредъка в изпълнението на ФСП във всички държави-членки.

Г-жа Канеа представи презентация на тема: „Представяне на изпълнението на Фонда за справедлив преход във всички държави-членки на ЕС“. (Виж Приложение № 2). Наблегна на предизвикателствата, с които непрестанно се сблъскваме в реалния живот и на това, че ЕК има визия да промени живота към по-добро и да направи Европа първия континент с климатична неутралност до 2050 г. Специално за България **г-жа Канеа** обърна внимание, че в определените три региони и 10 общини освен подкрепата от ФСП са налични средства и от ЕФРР, ЕСФ+ и Кохезионния фонд, като инвестициите следва да се допълват, вкл. с национален ресурс. За управлението на

наличния бюджет е необходим капацитет, насочен към подготовка и изпълнение на целеви политики в засегнатите райони, с оглед преодоляване на съществуващите предизвикателства. Г-жа Канеа отбеляза, че всички заинтересовани страни трябва да работят в синхрон и сътрудничество, за да се ускори изпълнението и оползотворят съществуващите възможности, както и избегне риска от загуба на средства през 2026 г. **Г-жа Юра Йорданова – Витанова** благодари на г-жа Канеа и даде думата на **г-жа Кети Карачолова** да представи следващата точка от дневния ред.

Методология и критерии за подбор на операции по Приоритет 4 „Справедлив преход“- Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области.

Г-жа Кети Карачолова благодари на г-жа Витанова и уточни, че тази процедура за картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области е продължение на мерките за преквалификация и квалификация на пряко засегнатите лица (Виж Приложение № 3).

Г-жа Юра Йорданова – Витанова даде думата на присъстващите за коментари и забележки.

Г-н Марио Нинов, представител на КТ „Подкрепа“, благодари на екипа на МРРБ за усилията, които полагат за успешната реализация на поставените цели за кратко време предвид факта, че тези дейности са неприсъщи за УО. Г-н Нинов подчерта, че всички трудности от процедурата на ПРЧР са избегнати в тази процедура, като коментира и предложи думата „семейство“ да бъда заменена с „домакинство“ в проекта на методология. Той допълни, че в Раздел 2, т. 3 „Допустими дейности“- осъществяване на картографиране на непряко засегнатите от прехода като прогнозен брой от 30 000 лица, самото картографиране той препоръча да се осъществява на уменията на лицата от целевите групи, определени на извадков принцип, тъй като в първата процедура е направено пряко анкетиране директно „лице в лице“, конкретно в 12 предприятия, които са концентрирани на едно място и не са разпръснати. Предварителните проучвания сочат, че предприятията обект на проучване биха били над 300, което ще доведе до увеличаване на разходите. **Г-н Нинов** предложи стойността от 30 000 лица навсякъде да бъде коригирана по този подход. Той допълни че при описание на разходите е редно да бъде посочено, че те са за картографиране на уменията и нагласите за повишаване на квалификацията и преквалификацията на косвено засегнатите лица, защото това е главната цел- хората да бъдат удовлетворени и при следващи процедури това, което те търсят и желаят да бъде постигнато. **Г-н Нинов** заяви, че част от дейностите в сравнение с първата процедура се припокриват, но обема на работа ще бъде по-голям, местата, които трябва да бъдат достигнати са повече, а срока за изпълнение е същият. С оглед на този факт, за да могат да бъдат изпълнени условията и съответно да бъдат постигнати индикаторите, трябва да се наеме повече персонал и да се включат повече експерти, което съответно ще промени размера на разходите и посоченият ресурс от 1 млн. лева е недостатъчен. По предварителен разчет ресурсът трябва да бъде увеличен на поне на 3 млн. лв., за да има по-точни резултати и по-ясна картина от картографирането.

Г-жа Витанова потвърди, че коментарите са получени предварително и ще бъдат взети предвид и ще бъдат гласувани от Комитета за наблюдение.

Г-н Беловодски направи коментар, че за успеха на процедурата е било необходимо включването и на работодателските организации и бизнес, тъй като пряко и косвено засегнати лица ще трябва да потърсят работа във фирми от региона.

Г-жа Карачолова поясни, че коментарът ще бъде взет под внимание и ще бъде обсъден и допълни, че национално представителните работодателски организации са включени като партньори в следващата процедура за квалификация и

преквалификация. Проектът на Насоки е изпратен миналия месец, като и ролята на работодателите ще бъде много по-важна там според УО. В тази процедура целта е да се картографират наличните умения на работниците с цел да се направят изводи и препоръки, в какво да се акцентира в бъдеще.

Г-н Беловодски отново обърна внимание, че работодателските организации познават най-добре бизнеса и неговите потребности и изказа притеснение, че част от съкратените хора няма да потърсят работа в последствие.

Инж. Огнян Атанасов - кмет на Община Кюстендил, взе думата и подкрепи г-н Беловодски, като подчерта, че една част от хората няма да се върнат на работа, поради ниските възнаграждения, които ще им бъдат предложени и даде пример с освободените миньори преди осем години, които са получавали високи за региона заплати и са потърсили работа при местния бизнес, който не е успял да отговори на търсените възнаграждения и съответно хората са се преместили в други градове или са напуснали страната.

Г-н Беловодски изрази несъгласие с изказването на инж. Атанасов по отношение, на това, че заплатите са били много високи, а точно обратното - били са по-ниски от тези в сектора и хората са отишли да работят в София.

Г-жа Витанова сподели, че въпросът вече е бил обект на разговори и в област Стара Загора.

Г-жа Канеа се включи с коментар каква е необходимостта от това картографиране, а именно да допълни другото картографиране и ще обхване директно 15 000 засегнати лица, както и да припокрие всички останалите засегнати от прехода, членовете на домакинствата на работещите в сектора и в допълнение свързаните с това бизнеси и щети за тях. Тя подчерта, че цялостната идея е да се направи план за преквалификация с цел получаване на информация какви са уменията на хората, къде е разминаването и какви нови умения се търсят, както и какви работни места има, какви са работодателите и през каква трансформация трябва да преминат. От тази гледна точка следва да се прецени, дали всички заинтересовани лица са приобщени за тази процедура, дали се очаква някакъв принос от работодателските организации. Ако не като партньор, те поне следва да бъдат с цел консултиране. **Г-жа Канеа** допълни, че от изключително значение е да се разполага с план за обучение, полезен и водещ за бъдещо наемане на засегнатите лица, като обърна внимание, че темповете на процедурата за картографиране трябва да бъдат бързи предвид това, че предстоящата процедура за квалификация и преквалификация е планирана за 2025 г.

Г-н Нинов напомни, че по време на първото заседание на подкомитета са добавени работодателските организации, които са били ангажирани с процедурата по квалификация и преквалификация, където те биха били полезни - при обсъждане на учебните планове, програми, конкретни бъдещи обучения, но тази процедура по картографиране не касае това.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова даде думата на г-н Ивайло Стоянов за представяне на методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027, премина към следващата точка от дневния ред.

Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027

Г-н Стоянов благодари и представи основните елементи на процедурата. (Виж приложение № 4).

Инж. Огнян Атанасов взе думата, като благодари на екипа на МРРБ за съдействието по отношение на процедурата по енергийна ефективност на многофамилните жилища. Той отправи молба при оценка на предложенията да бъда извършена проверка на ТЕЛК решенията, с цел намаляване на злоупотребите. По отношение на настоящата процедура за МСП **инж. Атанасов** коментира, в проекта на Методология в допустимите разходи не са предвидени средства за СМР дейности, т.е. за изграждане на производствена база, а са предвидени само разходи за наем. Трябва да се предвиди и хипотезата, че голяма част от бизнеса има собствени сгради, но при необходимостта да се разширява производствената база, наемането ще е трудно и такива разходи ще бъдат нужни. **Инж. Атанасов** коментира и критериите за оценка, като заяви, че е нужна диверсификация на база вида предприятие - макро, малко или средно, предвид целения ефект и наемането та нови служители. Той обърна внимание, че от най-голямо значение за бизнеса в област Кюстендил е да се анализира възможността за увеличаване на безвъзмездната финансова помощ, тъй като интензитетът на помощта за големите предприятия в Кюстендил е ограничен до 35%, а в по-слабо развитите региони като Стара Загора са позволени до 60% и неравенството създава риск от загуба на конкурентоспособност на бизнеса в Кюстендил. **Инж. Атанасов** допълни, че по данни на НСИ, БВП на глава от населението за 2022 г. за Стара Загора е 37 138 лв. За сравнение за Кюстендил и Перник са около и под 15 000 лв. т.е. наблюдава се два до три пъти по-нисък БВП и интензитет два пъти по-малък от Стара Загора. **Инж. Атанасов** подчерта, че в област Кюстендил съществува необходимост от модернизация и диверсификация на бизнеса, особено в секторите с приоритетен потенциал като производството на храни, напитки, текстил, облекло, туризъм и високотехнологични производства. Допълнителният ресурс ще да помогне на предприятията да инвестират в нови технологии и чисти технологии и ресурсоефективни практики, необходими за устойчив икономически растеж. **Инж. Атанасов** допълни, че политиките на ЕС изискват все по-големи усилия от бизнеса за преход към кръгова и нисковъглеродна икономика. Въвеждането на енергийноефективни технологии и технологии за чиста енергия, което често е капиталово интензивно и по-ниските нива БФП правят подобни инвестиции предизвикателство, а високата стойност на този преход налага нуждата от повишена подкрепа, за да може местният бизнес да е „в крак“ с европейските стандарти и изисквания. Той отбеляза, че ниският интензитет на помощта може да забави икономическото развитие на региона като направи по-трудно за фирмите да създават нови работни места, задържат и обучават персонала. Намаляващото население в региона прави необходима допълнителна подкрепа за стимулиране на растежа и предотвратяване обезлюдяването. **Инж. Атанасов** поясни, че допълнителната БФП ще подпомогне на предприятията в региона в подобряване на качеството и иновациите на техните продукти, за да останат конкурентоспособни.

Инж. Атанасов предложи да се прегледат и анализират тези предложения, за да се осигури интензитет, както за Стара Загора, така и за Кюстендил и Перник като БФП се промени на 60%.

Г-жа Витанова помоли тези бележки да бъдат изпратени към УО писмено, за да бъдат анализирани и подчерта, че интензитетът е свързан с районирането. **Г-жа Витанова** даде думата на **г-жа Станкова** за коментар.

Г-жа Станкова отговори по въпроса за допускане на разходи за СМР като заяви, че такива ще бъдат допустими. Относно предложението да се дават различни по размер бонус точки за броя работни места спрямо категорията на предприятието **г-жа Станкова** допълни, че подобно предложение има и от Министерство на енергетиката, така че такава промяна ще бъде отразена. Във връзка с въпроса за интензитета на

помощта, **г-жа Станкова** заяви, че подкрепя бележките на инж. Атанасов и допълни, че са предприети стъпки за промяна на районирането на страната, за да се коригират несъвършенствата, но отражение в настоящия програмен период няма да има. Това може да се очаква в периода след 2027 година.

Инж. Атанасов предложи дерогация за определени сектори, особено за ТПСП, с помощта на МФ и ЕК.

Г-жа Карачолова заяви, че са проведени срещи с МФ за този казус. МФ работят в посока увеличаване на интензитетите за регионална помощ с около 10 %. Освен това се търсят варианти и начин да се работи и с други режими за помощ, а не регионалната помощ.

Г-н Йордан Беловодски изрази подкрепата си към предложенията на инж. Атанасов, като отново подчерта, че проблемът с интензитета е изключително голям. Предложения за максимално използване на възможностите на регламента, включително и режима за държавна помощ за по-малки операции, като отново той потвърди, че вариантът за дерогацията е най-приемлив, но изрази опасение, че кратките срокове едва ли ще позволят да се приложи. Г-н Беловодски заяви, че **процентът** на съфинансиране ще намали интереса от страна на бизнеса.

Инж. Атанасов благодари на УО за разбирането на проблема и съответно неговото разрешаване. Той се съгласи с изказаното от г-н Беловодски мнение, че съществува възможност за неусвояване на тези средства и изказа молба, ако това се случи, те да не бъдат пренасочени автоматично към друг регион, а да бъдат разпределени за други дейности по които има резервни проекти и очакват финансиране.

Г-жа Христина Стоичкова, представител на Министерство на енергетиката, сподели своите предложения по Методиката и критериите за оценка на ПП, тъй като това е инструмент, с който се моделира резултата, който ще се получи от процедурата за кандидатстване. **Г-жа Стоичкова** предложи да се занижи изискването за минимални приходи от печалба за предходните три години, с цел привличането на повече кандидати. В същата посока е и предложението за прецизиране изискването за опит на кандидата, което е формулирано като „опит на неговия представляващ". Тя подчерта, че капацитетът на кандидата следва да се оцени с цел постигане на крайния резултат, но конкретно в нови сектори, технологии и стартъпи, това може да бъде пречка. По отношение на допустимите дейности тя предложи да се прецизира, дали веригата на добавена стойност – водорода ще бъде подкрепяна и в рамките на тази процедура или тя ще остане в специфична за тази тема процедура.

Г-жа Витанова благодари на г-жа Стоичкова **и пристъпи към следващата точка от дневния ред като даде думата на г-жа Карачолова.**

Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027

Г-жа Карачолова припомни, че в първоначалния вариант на ИГРП за 2024 г. процедурата е била заложена само като „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони", а сега е модифицирана с фокус към използването на чиста енергия, с цел ясно разграничаване между различните източници на финансиране. Бюджета на процедурата е 140 млн. лв. по плана за този вид дейности, като за Област Кюстендил е 17,5 млн.лв.

Г-жа Карачолова, припомни че в предното заседание на подкомитета обхватът на допустимите кандидати се разшири, като са включени макро, малки и средни предприятия, инвестиращи на територията на общините в 3-те области; публични и/или частни организации/предприятия, регистрирани по Търговския закон;

собственици на земя, върху която е разположен индустриален парк/зона; общините на територията на 3-те области. (Виж приложение № 5).
Г-жа Юра Витанова благодари на **г-жа Карачолова** и даде думата на присъстващите за коментари и предложения по процедурата.

Г-н Огнян Атанасов отбеляза като техническа грешка към допустимите дейности в частта на финансираните мрежи от техническата инфраструктура - липсата на водопреносната мрежа, и предложи добавянето й. **Г-н Атанасов** заяви, че Община Кюстендил има сключен договор с Национална компания индустриални зони и тече процедура по съгласуване на ПУП на индустриална зона, след което ще бъде внесен окончателен проект на ПУП. Това е единствената индустриална зона в областта с меморандум с Националната компания и е налице една огромна възможност за кандидатстване за реализиране на тази Индустриална зона, като се предвижда тя да бъде с фотоволтаични панели и произведената енергия да бъде съхранявана и предавана на предприятията, които са в зоната. **Г-н Атанасов** изказа предложение ресурсът от 17.5 млн.лв. за област Кюстендил по процедурата за индустриалните паркове да бъде завишен за сметка на ресурса за биометан, като отново акцентира предложението да бъде подкрепено с анализ по отношение търсенето на производството на биометан и съобразно резултата да се промени бюджета на процедурата за региона.
Г-жа Юра Витанова заяви, че предложението ще бъде анализирано, но на този етап не може да се вземе окончателно решение.

Г-н Марио Нинов от КТ „Подкрепа“ определи предложението като любопитно и логично, като подкрепи идеята на г-н Атанасов неусвоените средства в определена област да бъдат пренасочени към дейности, които могат да бъдат реализирани. Той заяви, че в резултат от направено проучване и доклада от картографирането на работещите в Мини Бобов дол и ТЕЦ Бобов дол на над 2000 души около 130 човека са потвърдили, че живеят в община Кюстендил. За синдиката е от първостепенна важност създаването на работни места и изрази желание да подкрепи предложението на кмета на община Кюстендил, което предвижда откриването на работни места за повече хора, отколкото са пряко заетите в двете дружества.
Г-жа Юра Витанова определи като възможно да бъде прието предложението и даде думата на **г-жа Ася Станкова** за разяснение.

Г-жа Ася Станкова определи процеса като възможен, но нелек, като уточни, че това би било възможно с наддоговаряне по програмата, което Националното законодателство позволява. Тя разясни, че за да се уплътни този наддоговорен ресурс със средства от програмата трябва да се измени самия текст, като се прехвърлят средства от един вид дейност към друг, което е нелек процес, тъй като в програмата има кодове на интервенция с определени бюджети и не е възможно просто да се премахне биометана без сигурност, че няма интерес. **Г-жа Станкова** обърна внимание, че УО е длъжен да следва записаното в текста на програмата, което не означава че при липса на интерес към определена инвестиция няма да се приложи гъвкавост, но на този етап няма как да се процедира официално.

Г-н Александър Пандурски подкрепи предложеното от кмета на община Кюстендил.
Г-н Пандурски заяви, че е необходимо общините да бъдат в основата на индустриалните паркове, защото те са истинския двигател, който ги създава и организира този процес. Без общината едно отделно предприятие трудно би могло да кандидатства по тази процедура, особено при липса на създадени вече Индустриални зони, като даде пример с област Кюстендил. Той отново обърна внимание на разликата в размера на съфинансиране за област Стара Загора и за област Кюстендил и определения размера на безвъзмездната финансова помощ.

Г-н Николай Дочев – засегна темата за съфинансирането, което е от страна на Националния бюджет и благодари на г-н Пандурски за поясненията по темата, които ще бъдат полезни за планиране и търсенето на допълнителни ресурси.

Г-н Огнян Атанасов заяви, че общината трудно би могла да се справи с предизвикателството да бъде оператор на такава зона. Общинско предприятие или дружество е по-удачен вариант за оператор независимо дали ще бъде микро, малко или средно предприятие, но е изключително важно да се намери начин това дружество да е допустимо като оператор.
Г-жа Ася Станкова заяви, че то ще е допустимо, но интензитетът на помощта веднага спада при голямо предприятие.

Г-жа Карачолова сподели, че тази тема е обсъждана и в Стара Загора за допускане на общинските предприятия като допустим кандидат, както е обсъждана темата и с ЕК като цяло за допустимостта на големи предприятия предвид спецификата на ФСП и изричното изключване на големите предприятия в Регламента на ФСП. Тя подчерта, че по отношение на режима на държавната помощ има указания на МФ, че в случаите, в които има общинските предприятия, те се разглеждат като големи предприятия за целите на изследването на държавните помощи. И в този смисъл от една страна попадаме в хипотезата на по-ниските интензитети на помощ, а от друга страна се налага проверка на допустимостта на големите предприятия.
Допълни казаното от инж. Александър Пандурски, с това, че е дадена възможност в процедурата на общините и като партньори, и като кандидати, като уточни че когато водещ двигател е предприятие, което иска да създаде или развие индустриален парк или зона, то ще кандидатства в партньорство с общината, която ще ги подпомогне по отношение на свързващата инфраструктура или др. дейности.
По отношение на съфинансирането проблемът произтича от районирането. Тя поясни, че съфинансирането е свързано с факта, че Перник и Кюстендил са в Югозападен регион и има 30 % съфинансиране, което е национално съфинансиране на ниво програма, а не от кандидатите.

Г-н Огнян Атанасов изрази съгласие по отношение казаното за общинските предприятия, но предложи да се анализира вариант с общинско дружество, което е ЕООД. В този случай общината е собственик на 100% от капитала на дружеството и е с различен статут, не е предприятие.

Г-н Беловодски попита дали е необходимо да се регистрират по закона за индустриалните зони.

Г-жа Карачолова поясни, че до този момент не е включено такова изискване, но Закона за индустриалните зони е наличен, и в смисъла на националното законодателство трябва да го спазваме.

Г-н Николай Дочев коментира, че по отношение на довеждащата инфраструктура режима може да е непомощ, а в случай на вътрешната инфраструктура може да се потърси опция в чл. 56 Регламент № 651 от 2014 г., където съществува лимит от 11 млн. евро.

Г-жа Карачолова потвърди допълнението на режима на непомощ. Тя заяви, че с Министерство на финансите е съгласувано довеждаща инфраструктура до границата на зоната на етапа да може да бъде в режим на непомощ, а вътрешната инфраструктура, в режим на ОРГО чл. 56 или др.
Г-жа Юра Витанова даде думата на г-жа Христина Стоичкова от Министерство на енергетиката да представи актуална информация по следващата точка от дневния ред.

Представяне на актуална информация за Зеления енергиен преход

Г-жа Христина Стоичкова представи актуална информация за основните ключови приоритети в работата на институцията, както и в напредъка в актуализацията на националния интегриран план „Климат-енергетика“. Предварителният му вариант е

изпратен за съгласуване на ЕК. В момента, Планът е представен за съгласуване в Съвета за координация и управление на средствата от Европейския Съюз (СКУСЕС) и ще бъде процедиран за приемане. Планът отразява всички поети ангажименти на държавата за зеления преход, като са включени и всички Териториални планове за справедлив преход (ТПСП), пътната карта за климатична неутралност и др. стратегически документи. В допълнение към работата по стратегическите документи, **г-жа Стоичкова**, представи и ключовите приоритети и дейности по двустранното споразумение между Министерство на енергетиката и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) по проект за предоставяне на техническа помощ, която се предоставя напълно безвъзмездно от ЕИБ. Благодарение на добре свършената работа от консултанта през последните месеци, МЕ е получил необходимите препоръки за привличане на допълнителни заинтересовани страни, споделени са добри практики и полезен опит за това как е преминал прехода в други държави-членки. В заключение, **г-жа Стоичкова**, анонсира предстоящо събитие на 3.12.2024 г., организирано от консултанта, на което ще бъдат поканени да присъстват всички заинтересовани страни и ще бъдат представени получените резултати по проекта до момента.
Г-н Огнян Атанасов взе думата, като поясни, че Община Кюстендил е в процедура по присъединяване към първата и единствена в България водородна долина заедно с Тракийския университет, като в момента процедурата е в ЕК и попита дали се планират мерки за финансиране и възможност за кандидатстване за инвестиции като автомобили на водород, които са необходими за извършване на дейности.
Г-н Николай Дочев допълни, че при одобрение от страна на ЕК, на територията на Кюстендил ще бъде изграден фотоволтаичен парк и зарядна станция с потенциал за производство между 400 и 800 кг водород на ден като чрез този проект ще се разчита на 2 превозни средства на водород или водородни клетки, но се търси възможност за разширяване на автопарка, който да бъде на водородни клетки или водород, за да се получи синергия с програма Хоризонт, друга национална програма или ТПСП.
Г-жа Карачолова поясни, че УО планира процедура за капацитет за водородна верига на добавена стойност по ФСП през 2025 г. с 300 млн.лв. ресурс за трите области, като допустими бенефициенти ще бъдат общини, предприятия, висши училища и организации с научно-изследователска дейност, както и партньорства между тях, включително партньорства между различни общини. При тази процедура допустимите дейности ще включват самата инфраструктура и производствените съоръжения за електролизни системи, горивни клетки, зарядни станции, задвижващи системи, софтуерни системи и др., като допълни, че закупуването на превозни средства с този вид гориво би било допустим разход, но е възможно да се мисли в посока на разширяване на партньорството с други общини, за да използват и те част от произведеното гориво. **Г-жа Карачолова** сподели, че идеята е добра и в рамките на териториалните планове има заложени такива мерки и дейности, като УО е планирал процедурата за трето и четвърто тримесечие 2025 г.
Г-н Николай Дочев допълни, че ако бъдат одобрени като партньор ще се пристъпи към изграждането на фотоволтаичен парк, който на този етап е с включени зарядна станция, но с налични два автомобила няма да бъде възможно пълноценното разходване на добития зелен водород. Това е и основната причина да се търси възможност чрез субсидия за надграждане на проекта с автомобили с водородни клетки. Г-н Дочев заяви, че ако не бъдат одобрени за партньор, то ще се потърси възможност през териториалния план за СП да осъществят тази проектна идея.
Г-жа Сорина Канеа заяви, че конкретната идея е добра и ФСП подкрепя конкретните нуждите и потребностите на засегнатите региони. Посъветва присъстващите да участват активно в подготовката на критериите и методологиите и за предстоящите

процедури, като отново подчерта логиката на инвестициите на този фонд, а именно е да се следват нуждите на хората в засегнатите региони, като е необходима работа в партньорство на УО и всички заинтересовани страни за подготовката на процедури, които ще удовлетворят местните нужди. Г-жа Канеа допълни и информацията, представена от МЕ, като заяви, че ЕК се стреми непрекъснато да предоставя възможности за надграждане на наличния капацитет и важна стъпка в изпълнението на поетите ангажименти на страната по отношение на зеления преход, са подготовката и приемането на всички документи на национално ниво, като националния план за енергетика, и ако не се постигне политическа подкрепа, това ще доведе до проблем с инвестициите по ФСП, които ще бъдат неизползвани.
Г-жа Юра Витанова благодари за конструктивния диалог и всички предложения, които ще бъдат разгледани и обсъдени по време на предстоящото заседание на КН на ПРР, като изрази надежда процесът на партньорство да продължи и със съвместни усилия да бъде реализиран справедливият преход, който е важен за региона. Тя даде думата и на инж. Пандурски за заключителни думи.
Г-н Пандурски благодари на всички за диалога на проведеното заседание, за всички предложения и взаимно уважение в търсене на конкретни решения за бъдещето, като подчерта, че само този подход ще доведе до справедливост във всяко едно отношение.

Aleksandar Hristov Pandurski

Digitally signed by Aleksandar Hristov Pandurski
Date: 2024.12.05 16:53:07 +02'00'

.....

Инж. Александър Пандурски

Областен управител на Област Кюстендил

.....

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР

РУО НА ПРР